

ПРАВОСЛАВЕН ХРИСТИЯНИН

ВЕСТНИК ЗА ДУХОВНА ПРОСВЕТА
ИЗДАНИЕ НА СЛИВЕНСКА МИТРОПОЛИЯ

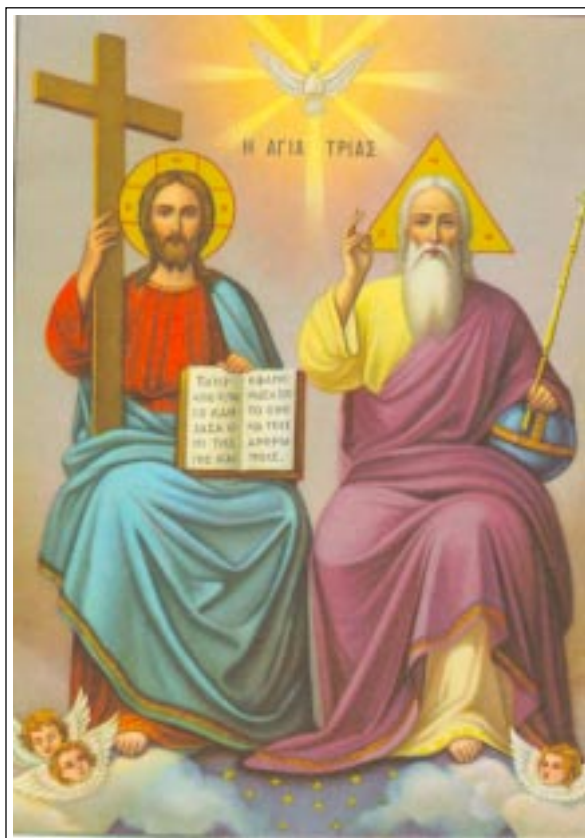

Брой 11
Ноември 2008, год. XVII

СВЕТАТА ЕВХАРИСТИЯ - СЪБИТИЕ НА СВЕТИЯ ДУХ

Когато говорим за Евхаристията, ние всъщност говорим за Църквата. А за Църквата можем да говорим, само ако изхождаме от живата ѝ реалност, което означава - от видимата и осезаема реалност на Църквата, събрана на Вечерята Господня, на Вечерята на Царството, на Евхаристията. Този подход към Църквата е познат в православната богословска терминология като евхаристийна еклисиология.

Православието открива Църквата най-конкретно и най-реално в Евхаристията. Това означава, че тя открива едновременно в Христа и в Светия Дух. Църквата е тайна Христова, но е също и духовна тайна, тайна на Св. Дух и на действието на Св. Дух в света, на Неговата благодат. И едната и другата се реализират, осъществяват, конкретизират в Евхаристията. Евхаристията е тайнство на Въплъщението, смъртта и Възкресението Христови, но в същата степен е и тайнство на Петдесетница. Тя е събитие на Христос Въплътения, Разпнатия и Възкръсналия и събитие на слизането и действието на Св. Дух в Църквата. Съзнанието за това е от изключително голямо значение за православните християни. Именно така Евхаристията може да се схване в пълнота

като събрание, като литургично събиране на Църквата на едно място, в което чрез Светия Дух вече се предвкусва и предусеща Царството Божие.

В Евхаристията Църквата Христова бива схващана като духовна общност, която чрез Светия Дух се преобразява в спасителна, за да преобрази света и човечеството. Светият Дух е "конституи-

ращ елемент", ако можем да употребим този израз, и на Църквата, и на Евхаристията; Светият Дух обуславя битието не само на Църквата, но и на Христос, нейния Основател, като Въплътен Богочовек. Църквата е установена от Христа, но през цялото време на нейното съществуване е ръководена от Светия Дух, както е казано в службата на Петдесетница: Дух Свети "съставлява и съдържа целия събор на Църквата". По-конкретно: Светият Дух прави св. Евхаристия **общност** на верните в Христа и Тяло Христово. Без Светия Дух нямаме Църква и в този смисъл нямаме и Евхаристия.

В Литургията, която служим, има два основни момента, които са ключови и застъпени поравно и без които от православна гледна точка няма Литургия. Това са **анамнезата и епиклезата**.

Евхаристията като анамнеза, като "възпоминание", като припомняне обвързва църковната общност, която служи Литургия и която се намира на евхаристийно събрание, със спомена за историческото спасение, за историческия Христос, т.е. за всичко, което се нарича Предание и за което св. апостол Павел говори в Първо послание до Коринтяни (11 и 15 гл.): "Аз приех от Господа това, що ви и предадох, а именно, че Господ Исус през нощта, когато бе предаден... това правете за Мой спомен" т.е. възпоминавайте го. Така в Евхаристията се съдържа и се пази всичко онова, което съответната евхаристийна общност преживява като история на спасението. Следователно анамнезата, т.е. възпоминанието в св. Евхаристия, изобразява цялата историческа приемственост, която свързва всяка събрана на Евхаристия местна църква с първата апостолска общност, с историческия Христос и Неговите ученици, с онова, което е предадено и което е установено като действително.

Но това е само един дял от историята на спасението. Целокупната икономия на спасението се съдържа във възпоминанието не само на смъртта, възкресението и възнесението Христо-

ви, но и на Неговото Второ пришествие, т.е. не само на миналото, но и на бъдещето. И затова извършването на Евхаристията е **епиклеза** "призоваване на Св. Дух" да оприсъстви за нас Христос и Неговото Второ пришествие. Кажаме, че Дух Свети актуализира анамнезата, за да можем да общуваме с Христос, но пълнотата на общуването става едва с епиклезата - призоваването на Св. Дух за Второто идване на Христос. В Литургията на св. Иоан Златоуст ние възпоменаваме това бъдещо идване: "Възпоменаваме тая спасителна заповед и всичко, извършено за нас: кръста, гроба, тридневното възкресение, възнасянето на небето, сядането отдясно и славното Второ пришествие." Парадоксално е да възпоменаваме онова, което още не се е случило. Но в действителност то вече се случва в Евхаристията. Царството Божие вече се предусеща и то е тук, макар и не още в пълнота. Това Царство не е само някъде в бъдещето. Но благодарение на Светия Дух, който Църквата призовава да дойде и да претвори даровете в Тяло и Кръв Христови, а нас в участници, съобщници на Христа, Царството е вече тук.

Църквата е тяло Христово, а благодарение на Светия дух и **тяло духовно**. "Когато казваме духовно - пише св. Иоан Златоуст, - трябва да имаме предвид, че то е от духа Свети", а не духовно в смисъла на спиритуално, идеално, идеалистично. В Църквата духовно е това, което е от Св. Дух. Църквата не е само общност, която следва Христос както народът в пустинята е следвал Мойсей. Тя е напълно идентифицирана, отъждествена с Христос и като такава е "пълнота на Тогова, Който изпълня всичко във всичко".

Църквата е есхатологична общност, която участва в Царството Божие. Ако Църквата бе само една събрана общност - дори това да са учениците Христови - в името Христово, но без Светия Дух тя би била все пак само "тяло", само една историческа, колективна, религиозна общност, но още не би била Тяло Христово. Именно Дух Све-

ти я прави животворно Тяло Христово, спасение на света, знак за Царството Божие тук на земята.

Подобно е и духовното разбиране за служенията в Църквата. Всички ръкоположения както и всички служения не съществуват сами за себе си, нито са лични харизми, а са дар на Църквата от Светия Дух. Те са дар на Единия истинен Дух, Който раздава Божиите дарове, за да изгради Църквата. Те не са "лична собственост", а такива, чрез които просиява, проявява се и действа единственото Тайнство, единствената служба и единственото служение - първосвещенството Христово. Духовният характер на Църквата по време на Евхаристията се изразява в нейната пълна зависимост от Духа Свети. Църквата е общност, която следва Христос, защото: "Където е Дух Свети, там е Църквата, където е Църквата, там е и Дух Свети", както е казал св. Иринеи Лионски. В Евхаристията чрез епиклезата Све-

тият Дух оприсъствява Христос и прави от **хляба и виното** - от евхаристийните Дарове - **Тяло и Кръв Христови**. Само със Светия Дух даровете на Църквата могат да станат анафора - принос на Бога Отца, т.е. да станат Тяло и Кръв Христови.

По този начин Дух Свети е наистина, както често се казва, душа на Църквата. Той е Този, Който прави Църквата да е Църква. Затова Неговата роля в Евхаристията е толкова важна. От една страна в анамнезата на историческата Църква той реативира историческия Христос, Неговото дело на спасението и самото тяло на спасението - Църквата. От друга страна - в епиклезата Той оприсъствява Царството Божие и ни прави негови причастници. Той прави вече реално онова царство, което Христос ни е завещал (Лк. 11:29-20), и прави нашето общество общност на Светия Дух.

Епископ Атанасий ЙЕВТИЧ

КОЙ Е ИСТИНСКИ ПРАВОСЛАВЕН ХРИСТИЯНИН

Кои хора тук могат да бъдат разглеждани като Божии люде? Отговор: Тези, които знаят Бога и го почитат чрез истинска вяра, страх Божий, любов и послушание. Към такива хора свети ап. Петър казва: "Вие сте род избран, царствено свещенство, народ свят, люде придобити, за да възвестите съвършенствата на Оногова, Който ви е призовал от тъмнина в чудната Своя светлина", т.е. онези са истински християни, които живеят благочестиво и с цялото си сърце търсят Бога. Върху такива хора е Божието благословение.

Истинският християнин е човек духовен, той не се е привързал към този свят, а изоставя света и търси духовни и небесни блага, подвизава се против греха и принася плодове на правдата. Той вярва истинно и сърдечно в Бога и Христа, Сина Божий, умит е с банята на светото кръщение и принася плодове на своята вяра и новото си духовно раждане, живее благочестиво в Исуса Христа, има истински страх Божий, подвизава се против всеки грях и се старае да върши добри

дела.

Когато свети цар Давид попитал Господа: "Господи, кой може да пребъдва в Твоето жилище? Кой може да обитава на Твоята света планина?", получил в сърцето си следния отговор чрез Светия Дух: "Оня, който ходи непорочно, върши правда и в сърце си говори истина" и т.н. (Пс. 14:1-2) и следв.) Това наставление и за нас е обявено и написано. Жилище на Бога е светата Църква, която е умита и осветена с Христовата кръв (1 Тим. 3:15). Светата планина е "небето", горният Сион, вечното и блажено жилище на Божиите избраници. Който истински и сърдечно вярва в Христа, който се е оправдал чрез вярата, той принася плодето на оправданието без каквото и да е лицемерие, той "ходи непорочно и обитава в Божиите жилища", т.е. в светата Църква. И когато и до самата си смърт "верен пребъдва" (Откр. 2:10) ще се всели в "светата Божия планина". Такъв човек проявява вярата си "от своите дела" (срв. Иак. 2:18). Такъв "бди и пази дрехите си, за да не ходи гол и да

се не виждат срамотите му" (Откр.16:15); такива хора са "блага земя", която приема благословеното семе на Божието Слово и те пренасят "плод: един дава плод сто, друг шейсет, а друг трийсет" (Мат.13:23; Лк.18:15). Такива хора са "насадени в дома Господен, те цъфтят в дворите на Бога нашего" (Пс.91:14).

Според учението на св. апостол признак и доказателство, че тези християни са истински е това, че те вършат правда: "Всякой, който върши правда, е роден от Него" (1Иоан2:29). По същия начин доказателство за лъ-

жливите християни е това, че те не вършат правда: "Всякой който не върши правда, не е от Бога, също и който не обича брата си" (1Иоан 3:10). Това са белезите на истинските християни.

Нека като разсъдим над тях да се огледаме, християнино, дали и ние сме такива и да се постараме да принасяме плодове достойни за покаяние, за да не чуем от Господа в Неговия ден: "Казвам ви, не ви зная откъдетесте; махнете се от Мене всички, които вършите неправда" (Лк.13:27).

НЕОБХОДИМОСТ от въвеждането на обучение по Религия /Вероучение/ в българското училище

Не е ли безразсъдно да учим децата на изкуства, да ги пращаме в училище, нищо да не жалим за тяхното образование, а за тяхното възпитание в Господните поучения и наставления да не се грижим? Тъкмо затова ние ще пожънем плодовете от такова възпитание на своите деца, виждайки ги дръзки, невъзпитани, непослушни, развратни.

св. Иоан Златоуст

Живеем във време на сериозни обществени преобразувания, време на преосмисляне и мъчителни усилия за промяна на света, в който се реализираме, време на духовно пречистване от затлачените в душите ни утайки от обезличаващи ни идеологии и представи за потенциала на човешкия дух. Независимо от налагащите се тенденции на демократичните промени, все още изживяваме дискомфорта на редица негативни реалности - предимно нравствен дефицит. Проекциите му върху човешкото съзнание и поведение са на лице: апатия като удобна форма за оцеляване и насилие като компенсаторна реакция на макар и деформирани потребности от сигурност и самореализация. Могат да се изброят още много и различни състояния на девиация в моделите на човешкото поведение. Но колкото и голямо да е тяхното разнообразие, причината за обсебващото им присъствие в живота на хората е една - **липсата на духовност.**

Усещането ни за красота в живота е силно деформирано, така както са деформирани и естествените ни потребности от хармония и любов. **Изоставили сме някъде далечо встрани от нас жизнеутвърждаващия порив за духовно съвършенство и изграждане на човешките ни взаимоотношения в синхрон с Божествения идеал, утвърждаващ вечните и общовалидни ценности на християнския морал.**

Да се преодолеят негативите на съществуващата реалност в сферата на духовното е изключително трудно. Да се доказва, че обществото ни е религиозно неграмотно е излишно. Тази неграмотност е очевидна и причините за нея са много. **Ако за Православната църква у нас се заговори нормално и спокойно, интересът към нея ще нарастне.**

Много по-лесно е да съграждаш и моделираш нещо ново, където е налице благодатна почва, отколкото да коригираш нещо погрешно вградено и съзнателно укрепвано, за да сториш място на материя крехка и деликатна, силно уязвима от инерцията и безпощадността на злото. За да преживее този трепет обаче, **масовият българин ще трябва първо да осъзнае нуждата от религиозно образование - за себе си, но преди всичко за своите деца.**

Ранната училищна възраст е благодатна за създаване на нагласи и моделиране на човешки качества. В процеса на своята социална идентификация малкият ученик упорито

"търси" себе си сред другите. Опитва се да проникне в сложните измерения на разнообразните социални позиции, които имат отношение към неговата личностна изява и сигурност. Детската природа е поразително чувствителна към проявленията на

красивото и грозното в човешките отношения. Нямаме право, а и времето няма да ни прости да пропиеем възможностите за стимулиране на духовното съзряване на подрастващите, за разширяване на техния интелектуален и сетивен хоризонт в името на цялостното им усъвършенстване.

Въпросът за ролята и мястото на православната религия в живота на българина винаги е бил значим. Религиозната култура е елемент от неговия светоглед. Ситуацията у нас днес е изключително характерна в това отношение. От една страна се засилва и избистря религиозната идентичност на личността и на цели групи от населението; от друга - вървят процеси на "смесване" на религиозни доктрини и идеологии; от трета - в България масово навлизат и действат различни секти с неизяснен произход, цели и задачи, като имат подчертано негативен ефект върху съзнанието на българина; от четвърта - самата Българска Православна църква, с която се идентифицират 85 % от населението, изживява трудни моменти.

За да се преодолее дългият период на безпросветен и примитивен атеизъм, **в новото българско училище трябва да се възроди една крайно необходима традиция - вероучението** като елемент от цялостната подготовка на ученика за реализацията му в живота.

Анализът на същността и спецификата на религиозността и религиозното възпитание на децата очертава картината на духовния облик на младия българин като нагласи, съзнание и поведение. Интерпретацията на емпиричния материал от изследване на авторски колектив Н. Бояджиева и К. Сапунджиева /"Социо- и етнокултурни особености на религиозното възпитание и ценностната ориента-

ция на децата в начална училищна възраст", сп. "Отворено образование", кн. 7/8, 1998 г./ дава възможност да се направят заключения по въпросите на семейното възпитание и училищната практика като вярата и представата за Бога, въвеждането на религията

като учебен предмет в училище, отношението към религиозните ценности и добродетели и възпитаването им у децата.

Най-ранните и непосредствени впечатления и нагласи на децата се създават къщи - от разговорите, общуванията, ритуалите и празниците в семейството. Повечето от най-често празнуваните от тях имат предимно религиозен характер; друг е въпросът дали този характер излиза на преден план в семейно-битовата обстановка. Независимо от това обаче отбелязването на Възкресение Христово, Рождество Христово /Коледа/, именни дни /както и на по-популярните: Заговезни, Прощка, Цветница и др./ създава възможности за разговори и запознаване с библейските събития, свързани с тези дни.

При деклариращите се като православни християни и при хората с висше образование рязко намалява процентът на тези, които нямат религиозна литература в къщи и се увеличава делът на детските религиозни книги. тези данни очертават една специфична черта на религиозността на православния българин, която е в съзвучие с цялостната образователна традиция - **стремежът към културно израстване и образование обхваща и духовно-религиозната компетентност и грамотност.**

Според една анкета само 19% от децата твърдят, че Бог не помага на хората. Всички останали макар и в различна степен вярват в ролята на Бога като спасител и добротворец.

Най-малките по-често от останалите смятат, че Бог не помага или Го прави само за добрите хора. С нарастването на възрастта се засилва вярата в библейската истина, че Бог е еднакво добър към всички.

При проучване на нагласата за посеще-

нието на децата в православния храм се получават следните резултати: 7% посещават редовно, 39% въобще не са ходили на такива места, 54% са ходили от време на време - на големи празници или случайно. Придружителите най-често са родителите или прародителите. Учителите и училището са били инициатори едва в 1% от случаите, 7% са били в храма с братя, сестри или приятели, 4% от посещаващите храмове деца са го правили по своя инициатива или без родители.

Тези данни насочват към **необходимостта от изучаване на вероучение** и за потребността на децата да получат още една /друга/ гледна точка за света.

Особено значима е ролята на училището, тъй като е налице очакване и интерес към религиозната проблематика. Понятията на децата са предимно от телевизията и книгите и въвеждането на религията като предмет ще задълбочи по-трайните интереси на децата в посока на конкретното им запознаване и овладяване на православните нравствени добродетели. Фактът, че в детските представи Бог е значим сътрудник и коректив, облекчава възпитателната работа в поведенчески план. Налице е и привличане от свръхестественото, ирационалното, потребност от ново преживяване и друга гледна точка за света, конкретен стремеж за познание на Бога.

В Сливенска епархия вече повече от десет години предмета "ВЕРОУЧЕНИЕ" се преподава в училищата на много населени места. Опитът на учителите показва една отлична координация между духовната власт и инспекторатите по образование в съответните градове. Цялостният образователен процес се реализира от преподавателите-богослови, които доказаха значимостта и необходимостта от преподаването на тези знания. Оценката на тяхната работа е висока. Всички споделят мнението, че **децата**, които са се обучавали по този учебен предмет, **са станали по-прилежни и по-мотивирани в учебната и извън учебната работа**. Поставени са и основите на изграждането на ценностна система в съзвучие с общочовешкия и християнския морал.

Позитивният диалог между гражданската и църковната власт ще допринесе наред с другите науки да се преподават и знания за Бога и църквата. Това е необходимо, защото децата:

- ще бъдат приобщени към непреходните нравствени ценности на християнския морал;

- ще се запознаят с текстове от Стария и Новия Завет и ще осмислят нравствените послания, закодирани в тях;

- ще се запознаят със символиката на Православието;

- ще укрепнат в социално-нравственото си развитие чрез формиране на умения за наблюдение и анализ на човешките взаимоотношения, водене на толерантен диалог, вземане на решения, поемане на отговорност;

- ще разширят сетивния си кръгзор за откриване на хармонията в природата и човешките взаимоотношения;

- ще формират у себе си надеждни представи за нравствените категории, изграждащи ценностната система на човека.

Обучението по вероучение /религия/ има отношение към естетическото и патриотичното възпитание. **Особено важен е акцентът върху превенцията на сектанството** и негативните му прояви, които за съжаление не са малко в страната ни.

Днес твърде много се говори за възпитанието на децата. И като че ли резултатите са съвсем незначителни. Детската престъпност се увеличава. Много от децата са оставени без контрол. Семейството е като че ли безсилно да изпълни своята социално-възпитателна функция. Да не говорим за училището, което дава знание и съвсем малко възпитание. Ежедневно медиите съобщават за ужасяващата детска престъпност. Защо се получава така? Поради едностранчивост на възпитателния процес! Инерцията продължава. Нашите деца продължават да се възпитават умствено, но не и морално, нравствено, нито религиозно. Бавно, мъчително, несигурно в българското училище навлиза религиозното обучение. Запознаването на нашите деца с нравствените послания на Свещеното Писание не може да бъде заплаха за никого.

Като говори за възпитанието на децата св. Иоан Златоуст казва: "Учителският труд, изкуството да образоваш душата е най-важно от всичко. Няма друг труд, който би се сравнил с него. Поверен ни е важен залог - децата. И ние трябва да образуваме преди всичко техните души." А Екатирибургският епископ Иринея добавя: **"От детето може да бъде направено всичко, което поискате. Неговата душа е подобна на мек восък. Върху нея може да бъде нарисован и Божий образ, и дяволски. Всеки човек става такъв, какъвто го възпитат."**

Архимандрит ВИСАРИОН

Търсете и ще намерите, хлопайте - и ще ви се отвори...

/Матей 7:7/

ПИТАЙТЕ - И ЩЕ ВИ СЕ ОТГОВОРИ

- Сънувах Св. Богородица /или други светии/. Какво може да значи това?

- Такива въпроси нерядко се отправят към свещениците, може би защото асоциацията с библейските случаи на пророчески съновидения подсилва стремежа да се намери отговор именно в Църквата. Това, разбира се, не е лошо, още повече че е много по-добре християните да търсят за съвет свещеника отколкото някоя врачка или гаделка.

На подобни въпроси далеч не е толкова просто да се отговори - всеки случай е уникален и е необходимо внимателно да се проучи. В християнството няма "Съновник" т.е. книга, в която да отвориш на съответното място и да прочетеш, че ако си сънувал това и това, значи ще се случи еди какво си.

И все пак необходими са някои разяснения, понеже: "Сънищата са вкарали мнозина в заблуда и които са се надявали на тях, паднали са" (Прем. Сир. 34:7). Най-напред трябва да кажем, че в много от случаите сънищата - дори и да са такива, че в тях да "участват" светии или ангели - имат връзка с това, което сме видели или мислили. Даже и да не е било съвсем скоро, т.е. впечатленията да са се натрупали в нас по-рано, то те пак могат да изплуват в сънищата по някое време. Това е забелязал още Григорий Ниски, който в книгата си "За устроението на човека" пише: "Най-обичайната разновидност на съновиденията е обща за всички и тя многообразно и многовидно се проявява в мечтанията (т.е. нереалните картини виждани в съня - б.м.) Защото или в запомнящата способност на душата остават отзвучи от ежедневните занятия, или често се случва, че състоянието на спящите отразява потребностите на тялото. Нали така на жадуващия му се струва, че е при извора и на нуждаещия се от храна, че е на пир..."

Т.е. светителят ясно заявява, че далеч не на всеки се дава такава свръхестествено явление от Бога, че това са по-скоро редки изключения отколкото традиционен начин Господ да ни съобщава нещо. Странното в случая е, че много от хората, които идват в църквата с такива въпроси никак не се интересуват какво им повелява св. Евангелие. За такива премъдрият Иисус син Сирахов казва: "Каквото е оня, който прегръща сянка или тича подир вятъра, такъв е и оня, който вярва в сънища."

Впрочем има още една важна причина светите отци да ни учат на недоверие към сънищата. А тя е, че те могат да бъдат и изкушения от демоните. Св. Иоан Лествичник пише: "Бесовете често се преобразяват в ангели на светлината (2 Кор 11:14), в образ на мъченици и ни се представят в сънища, като че ли ние отиваме при тях, а когато се пробудим, изпълват ни с радост и превъзнасяне. Това нека ти бъде знак за измамата; защото ангелите (истинските - б.м.) ни показват на сън мъките, Страшния съд и отлъчването, а като се пробудим, изпълват ни със страх и жал. Ако речем да се подчиняваме на бесовете в сънищата, то и когато бодърствуваме те ще се подиграват с нас. Който вярва на сънища, той е съвсем неопитен; а който изобщо не им вярва, той е мъдър. И тъй, вярвай само на онези сънища, които ти известяват за мъката и съда; но ако те хвърлят в отчаяние, то те са от бесовете."

Казано по-накратко тъкмо на погубителите на човешки души им е нужно ние да си повярваме, че сме нещо по-особено и че тъкмо нас е избрала Св. Богородица (или светията), за да ни се яви. Това самомнение крие в себе си богопротивната горделивост и може само да ни навреди. Ако пък в съня си се уплашим от злите духове и от перспективата да споделим участта им в ада, то това може да доведе до по-дълбоко и искрено покаяние. Както казва народната мъдрост: "Последниците от лошия сън са добри."

Ако е опасно да не станеш жертва на бесовска измама посредством сънищата, то още повече е неразумно да желаем да виждаме някакви свръхестествени явления на сън. Затова и св. Амвросий Оптински предупреждава: "Нищо не искай да виждаш насън, иначе ще видиш ... с рога!"

Тази е причината във вечерните молитви нееднократно да просим от Господа: "Дай ми сега да заспя... без мечтания" (IV молитва); "и ни запази от всяко мечтание" (VI молитва). С "мечтание" в църковната лексика се обозначават нереалните образи или картини виждани в съня. "Мечтание" пише св. Иоан Лествичник - е виждане на онава, което не съществува... Мечтанието е измама на очите при приспиване на мисълта."

Някои намират доказателство за достоверността на Божествения произход на сънищата си в това, че известното им на сън се е сбъднало. Но и това не е сигурно, понеже според св. Иоан Лествичник: "Бесовете на тщеславието са проро-

ци в сънищата; бидейки лукави те съдят за бъдещето от обстоятелствата и ни ги известяват, та при събдване на тези сънища ние да се удивляваме и като че ли сме вече близки до дарбата прозрение да се превъзнасяме мислено."

Други пък приемат за белег на достоверност повторението на съня, а още повече ако три пъти се присъни нещо. Очевидно това мнение не е ново, защото и в книгата с въпроси и отговори на преподобните отци Варсануфий Велики и Иоан Пророк (VI в.) четем:

"Въпрос: Аз съм чувал, че ако някому се яви три пъти един и същи сън, той трябва да го приеме за истина. Право ли е това, отче мой?"

Отговор: Не, не е право. Не трябва да се вярва на такъв сън. Този, който се е явил един път на някого лъжливо, може да направи това и три пъти, че и повече. Бой се да не бъдеш поруган от демоните!"

"А какво да правим - питат някои, - когато на сън ни се явяват починали близки хора?" Без

да се наемаме да гадаем причините за това, спокойно можем да кажем, че в никакъв случай няма да е лошо да поръчаме панихида или да запишем в в църквата св. Литургия за упокой на душите на тези починали.

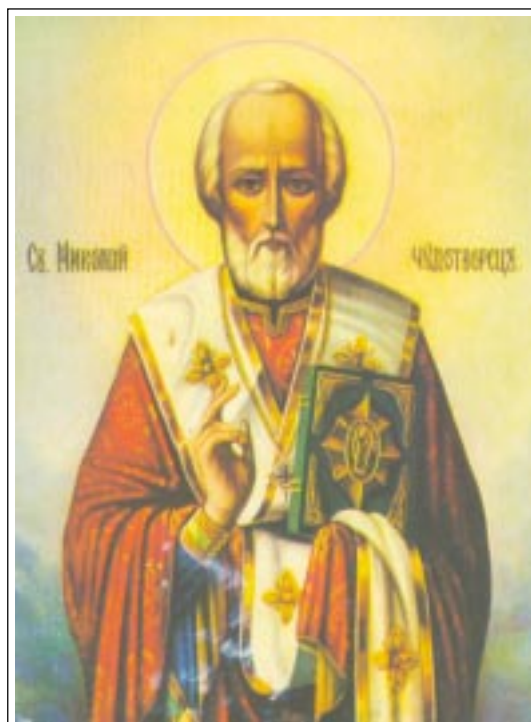
Общо правило за всички случаи, в които сънища са ни смутили със своята необичайност и се съмняваме дали Господ не иска да ни (подс)каже нещо, е да разкажем на свещеника за това (на изповед или в разговор) и да оставим на него да прецени дали трябва да обръщаме внимание на съновидението или не. Ако подходим с простота в сърцето, с искрена вяра и молитва Бог да просвети ума на духовника, за да получим чрез него верния отговор, то след това остава само да приемем този отговор и никак да не "даваме ухо" на "бабешките басни" (1Тим 4:7), които от уста на уста се разпространяват и до днес, кичейки се с фалшивия ореол на някакво тайнствено познание, известно на малцина.

отец ПАВЕЛ

Св. Андрей Първозвани /30 ноември/

Св. Николай, архиеп. Мирликийски /6 декември/

"ПРАВОСЛАВЕН ХРИСТИЯНИН" - издание на Сливенска Митрополия

Редакционен колектив:
Сливенски Митрополит ИОАНИКИЙ,
иконом Борис БЕРОВ, иконом Панайот
ЧАКЪРОВ, Вълкан ЯНЕВ.
Редактор Димитър ПЕТКОВ.

Адрес на редакцията: 8800 - Сливен
площад "Хаджи Димитър" 5
Сливенска Митрополия.
Телефон 62-56-21.

Банкова сметка 1000121215 - ДСК Сливен.

Предпечатната подготовка и печат ИК **ЖАЖДА** Сливен.